

مفاهیم و تناسبات معنایی

سوال
۳۶٪

سطری سطر + موضوعی ادبیات کنکور

رضا اسماعیلی

فر لیل بود تو هستی دستی
زد عشق پیشانه و آتش به مده خامد زدی
این جند ههل سین به نویی نداخته شنید بودی
کشیده میبا من تکه هستیه لذتی خود و کند که پرسی
حیال د عشق را زاره کرد. عاشقان سلطان یورکو همود و زیر
داند که هرین پایه سرگردانه درمه و سین مشتمد در حیله خود
این فهمه را تسلیم بسیود نکش بو عالم که ریس افسوس
محبت هست این زبان تاخته. بدی از این بوقی من و این
اکه عزان چا خضر از جلویی لذتی داشته. حملک باز این را
و سفید
من سلطنت ششی از عشق مران ریخته هست محترم که من از اینها
کون برخیزد ایه حیله که جو مرتکن نتکن برخیزد، ای هیله که
پسورد که اهل از تو سوت نگیره. ای سوادی همیشه ای سرگردانی
به محضی که تو لذت شنیدن تو هدایت سفره سوی سویلر
بروی تو بیکه شاعری میم و مشتیوی مو بیلار سبست سر
آغاز سلسله نهاده شده. داد سخنه جویون در رسانی شد
و عشقی شرطیان موده که حزره ای شو، سیمه «مسنون»
نشود عشق دنده شاید از عل اکانت از ای خوبی تو سر
به باروی ایش عشق پس از مرگ شکرده خشونی پرسی
چرا ای لست کریم خدایه ای خانه سرمه، «دقیلی»
لطفی بزرگ و جوئنده ولی اعتصی دشک در ای
بلکه بزرگ میانه «بر میش به میس ایست
کیش مهر بیرون ایش زیست حرک هوشیانها
سرمه میویم من کنند ما ای ای ای ای
پا به سویں مثل ای ای ای ای
بویس عشق سریبدی
جوس، علیش قیز
سکون غیر
لست

ای پادشاه صورت و معنا که مثل تو
نادیله هیچ دیله و نشانیده هیچ گوش

مفاهیم و تناسب‌های معنایی

سطریه سطر
 موضوعی +
ادبیات کنکور

مولف: رضا اسماعیلی
(رسانجانی)

در بردارنده‌ی قامی مفاهیم کتاب‌های ادبیات ۲، ۳، ۴ و زبان فارسی ۳
آموزش مفاهیم کلی و موضوعی تکمیلی
بررسی تناسب‌های سطر به سطر کتاب‌های درسی
دارای حدود چهار هزار بیت متناسب مفهومی کتابی و فراکتابی
 تست‌های برگزیده‌ی سراسری و تالیفی
آموزش نحوه‌ی درست‌خوانی و پاسخ‌گویی به تست‌های مفهومی

به عزیزانم
و سولماز و شهربار
آقای رامین (ریس زاده)

فهرست

۵	خشت اول: پیش‌نیازها
۱۹	فصل اول: مفاهیم موضوعی
۲۰	بخش نخست: مفاهیم عاشقانه و عارفانه
۶۰	بخش دوم: مفاهیم تعلیمی و پندآموز
۱۰۷	فصل دوم: تناسب‌های سطر به سطر
۱۰۸	بخش نخست: ادبیات فارسی (۲)
۱۳۹	بخش دوم: ادبیات فارسی (۳)
۱۷۴	بخش دوم: زبان و ادبیات فارسی (۴)
۲۱۷	خشت آخر: مهارت‌ها
۲۲۱	چهارگزینه‌های‌ها
۲۸۵	پاسخ‌نامه‌ی تشریحی

دیباچه

من به قرابت به توام بیشتر

از همه کس با تو منم خویش تر
دوستتر از هر که بگویی تو را
دارم و دارم چه قدر بیشتر!

اهالی روستایی برآن شدند که برای نزول باران دعا کنند.
روزی که جملگی - از کوچک و بزرگ - در نیایشگاه محل
جمع شده بودند، پسرچه‌ای را دیدند که با چتر آمده بود؛
این، یعنی اعتقاد!

آن گاه که عاشقانه نوزادی را به بالا می‌اندازید، او می‌خنده؛
چرا که یقین دارد شما او را خواهید گرفت؛ این یعنی اعتماد!
همه‌ی ما هر شب به رخت خواب می‌رویم، نه چندان
مطمئن که فردا زنده باشیم و بتوانیم سر از بالین برداریم؛
ولی برای روز بعد برنامه داریم؛ این یعنی امید!
پس چه زیباست که با اعتقاد راسخ و اطمینان خاطر به
فرداهای روشن بیندیشیم و امید داشته باشیم!

دوسستان خوبیم، همان‌گونه که می‌دانید، قرابت معنایی، یکی از بخش‌های مهم و اساسی درس زبان و ادبیات فارسی در آزمون سراسری است. این بخش نزدیک به ۴۰ درصد از سؤالات این درس را در بر می‌گیرد. برخلاف تصور گروهی، بدون اغراق، ساده‌ترین قسمت سؤالات آزمون، مربوط به این بخش است؛ زیرا در این بخش دیگر لازم نیست که شما انبوهای از محفوظات را در ذهن خود جای دهید؛ بلکه کافی است با درست خوانی بیت‌ها و عبارت‌ها و داشتن دقّت و تمرکز لازم به مفاهیم دست یابید و گزینه‌ی درست را انتخاب کنید.

به همین منظور، کتابی که اینک پیش روی شماست، با دو رویکرد درس به درس و موضوعی به آموزش مفاهیم مکرر و پرکاربرد درسی می‌پردازد.

این کتاب شامل سه فصل است:

فصل اول: به شیوه‌ی موضوعی، مفاهیم عاشقانه و عارفانه و تعلیمی را همراه با تست‌های نمونه آموزش می‌دهد. در پایان این فصل به پیام‌های اخلاقی پاره‌ای از حکایت‌های مهم درسی، همراه با بیت‌ها و عبارت‌های متناسب با آن‌ها اشاره شده است. پیش از این فصل، پیش‌گفتاری تحت عنوان «خشت اول» آمده است. این قسمت شمارا با راهکارهای دریافت معنی و مفهوم آشنا می‌سازد. توصیه می‌شود که قبل از خواندن مفاهیم و بررسی تست‌ها، حتماً این قسمت را مطالعه نمایید.

فصل دوم: مفاهیم درس به درس ادبیات فارسی ۲، ۳ و ۴ (پیش‌دانشگاهی) و هم چنین بیت‌های مهم زبان فارسی ۳ را در بر می‌گیرد. در این فصل، مفاهیم کلی عبارت‌ها و بعضاً اشاره‌ها و معانی آن‌ها همراه بیت‌های تألیفی و آن چه که در آزمون‌های سراسری، آزاد و سنجش متناسب با آن‌ها به پرسش گذاشته شده است، ارائه می‌شود. گاه جهت آشنایی با بیت‌ها و عبارت‌های متناسب بیشتر، از طریق شماره‌ی ارجاعی که در مقابل مفهوم کلی آمده است، بدان بیت‌ها و عبارت‌ها رهنمون می‌شوید.

فصل سوم: به پرسش‌های چهارگزینه‌ای تألیفی و سراسری همراه با پاسخ نامه‌ی تشریحی اختصاص دارد؛ پرسش‌هایی که تقریباً در بر دارنده‌ی تمامی مفاهیم پرکاربرد و مکرر درسی است. پیش از این فصل، پیش‌گفتاری تحت عنوان «خشت آخر» آمده است؛ یقیناً با مطالعه‌ی این قسمت با نحوی پاسخ‌گویی به تست‌های قرابت معنایی بیشتر آشنا خواهد شد. ایمان دارم که با مطالعه‌ی دقیق این مفاهیم و تجزیه و تحلیل پرسش‌های مربوط به آن‌ها، بر توانایی شما در دریافت مفاهیم و تسلط بر تست‌های مفهومی بیش از پیش افزوده خواهد شد.

در پایان از همسر و فرزندانم و دیگر عزیزانی که مرا در تأثیف این اثر یاری نموده‌اند، از صمیم قلب، سپاس گزاری می‌نمایم. پنجره‌ی رایانه‌ام همواره رو به نسیم پیشنهادها و آرای سازنده‌ی شما باز است.

غنچه‌های آرزوهایتان شکوفا!

رضاساعیلی

panjganj@yahoo.com

خشت اول پیش ذیازها

کام

• نَفَس / نَفْس

عالم پیر دگرباره جوان خواهد شد

— نَفَس باد صبا مُشك فشان خواهد شد
(=دم)

زان که هر گز بد نباشد، نَفَس نیک‌اندیش را
(= وجود)

— خویشن را خیر خواهی، خیرخواه خلق باش

• مَلِك / مَلَك

برآورند غلامان او درخت از بیخ

— اگر ز باغ رعیت مَلِك خورد سیبی
(= پادشاهی)

آدم آورد در این دیر خراب آبادم

— من مَلَك بودم و فردوس برين جایم بود
(= فرشته)

• مَلِك / مُلَك

راضی شدهام نه بیش خواهم

— هم ضیعت و مَلِك خویش خواهم
(= زمین)

صد مُلَك سلیمانم در زیر نگین باشد
(= پادشاهی)

— از لعل تو گر یابم انگشت‌تری زنهار

• مِهر / مُهَر

وی شور تو در سرها وی سر تو در جانها

— ای مِهر تو در دل‌ها وی مُهَر تو بر لب‌ها
(= نشان)

قطره را گردش جام تو کند دریایی

— ذرّه را پرتو مِهر تو کند خورشیدی
(= محبت)

۲ با درنگ یا بدون درنگ خواندن

این که واژه‌ای را با درنگ یا بدون درنگ و با کسره یا بدون کسره بخوانیم، از نکات بسیار مهمی است که هنگام خواندن یک بیت یا عبارت باید به آن توجه کنیم. در این گونه موارد باید دقّت داشت که با توجه به رابطه‌ی همنشینی و نگاه کردن به پس و پیش آن‌ها، بیت یا عبارت را درست بخوانیم؛ چون هر یک از این حالت‌ها ممکن است سبب تغییر معنا و بدفهمی شود. به نمونه‌هایی از این دست توجه کنید:

— چرا گرد جهان گردم؟ چو دوست در میان جان شیرین من است
در این بیت بعد از «گردم» علامت سوال لازم است و عبارت «چو دوست» را باید بر سر مصراع دوم خواند. در نتیجه بیت به این صورت بازگردانی می‌شود: «وقتی دوست در میان جان شیرین من باشد، من نباید گرد جهان بگردم.»

همین طور در بیت زیر، بعد از واژه‌ی «زشت‌کردار» باید درنگ کرد و واژه‌ی «دل» را بر سر مصراع دوم و به صورت ترکیب کنایی «دل بشویم» خواند تا به معنای درستی از بیت دست یافته:

— همان به کزین زشت کردار، دل بشویم کنم چاره‌ی دل گسل در بیت زیر بسته به این که بعد از واژه‌ی «بس» درنگ کنیم، دو معنای متفاوت حاصل می‌شود.
— بگفتا: جان مده بس دل که با اوست بگفتا دشمن‌اند این هر دو بی دوست [با درنگ: همین که دلت با اوست (دلت را داده‌ای) کافی است. / بدون درنگ: دل‌های بسیاری با اوست. (عاشقان بسیاری دارد).]

در مصراع دوم بیت زیر، واژه‌ی «مرغ» را باید با کسره خواند و بعد از واژه‌ی «تصیب» درنگ کرد و گرنه معنای مصراع دگرگون می‌شود:

— از در بخشندگی و بنده‌نوازی مرغ هوا را نصیب، ماهی دریا
با توجه به این که «را» در مصراع دوم از نوع «فک اضافه» و به جای نقش نمای اضافه‌ی «-» آمده است، بیت به این صورت بازگردانی می‌شود:

«از در بخشندگی و بنده‌نوازی، ماهی دریا را نصیب مرغ هوا کرده است.» به عبارتی یعنی «خداآند، روزی پرندگان را در دریا قرار داده است.»

هم چنین در بیت زیر برای دست‌یابی به معنای دقیق، لازم است که واژه‌ی «آمد» را با کسره و عبارت «طلب کام» (کام بطلب) را پیوسته و کلمه‌های «که من» را بر سر مصراع دوم خواند:

— از خلاف آمد عادت بطلب کام، که من کسب جمعیت از آن زلف پریشان کردم
این بیت، تناقض آمیز است و شاعر می‌گوید: «بر خلاف عادت و جریان عادی زندگی، کام‌جویی
کن؛ زیرا من از زلف معشوق که خود مظہر آشتفتگی است، به آسودگی خاطر دست یافتم.»

۱۳ استفهام انکاری و تأکیدی

توجه به نوع جمله‌های پرسشی نیز از دیگر مواردی است که می‌تواند به ما در درست خواندن و دریافت معنی کمک نماید.

گاه جمله‌ی پرسشی؛ پاسخی را نمی‌طلبد، بلکه می‌خواهد چیزی را نفی کند؛ به این گونه جمله‌ها «استفهام انکاری» می‌گویند.

✓ **مثال:** کی رفته‌ای ز دل که تمنا کنم تو را؟ → یعنی هیچ وقت از دل من بیرون نرفته‌ای که تو را آرزو کنم.
گاه جمله‌ی پرسشی همراه با قید پرسش «نه»، فعل جمله را به صورت مثبت مورد تأکید قرار می‌دهد؛ به چنین جمله‌هایی، «استفهام تأکیدی» می‌گویند.

✓ **مثال:** نوح و موسی را نه دریا یار شد؟ → یعنی قطعاً دریا، یار نوح و موسی (ع) شد.

ب واژگان کلیدی

شناخت واژه‌های زیر و آگاهی از تفاوت معنایی و کارکرد آن‌ها نیز می‌تواند ما را در دریافت معنی و مفهوم بیتها و عبارت‌ها یاری کند:

❶ به جای: در حق / در جای / عوض

زان که ضایع نشود هر چه به جای تو کند
(= در حق)

نعمت عاجل و آجل به تو داد از ملکان
— نکویی و رحمت به جای خود است
(= در جای)

ولی با بدان نیک مردی بد است
مکن یاد بنگاه توران سپاه
— به جای یکی ده بیابی ز شاه
(= عوض)

❷ نزدیک: در نظر / به حضور / مقابل دور

بد و نیک، نزدیک او آشکار
(= در نظر)

از او دان بزرگی، از او دان شمار
— نگه کن که تا کیستند آن سه تن
(= به حضور)

فصل اول

مفاهیم موضوعی

شامل

- ۱ بیت‌ها و عبارت‌های سطر به سطر کتاب‌های ادبیات ۲، ۳ و ۴
- ۲ ارائه‌ی مفاهیم کلی بیت‌ها و عبارت‌های درسی
- ۳ بیان معنی بیت‌ها و عبارت‌های دشوار
- ۴ مفاهیم و قرابت‌های معنایی از کنکورهای سراسری، آزاد و سنجش
- ۵ مفاهیم و بیت‌های متناسب تالیفی

یادآوری

- ابتدا هر بیت و عبارت را درست بخوانید؛
- آن بیت‌ها یا عبارت‌ها را برای خود معنی کنید؛
- به مفاهیم کلی هر یک از آن‌ها خوب توجه نمایید؛
- بیت‌ها و عبارت‌ها را با یکدیگر مقایسه کنید؛
- به قرابت‌های معنایی و یا مفهومی آن‌ها پی‌برید؛
- برای آشنایی با بیت‌ها و عبارت‌های بیشتر، با توجه به شماره‌ی ارجاعی رو به روی بعضی از مفاهیم، به فصل دوم این کتاب مراجعه نمایید.

بخش نخست

مفاهیم عاشقانه و عارفانه

۱ وحدت وجود

✓ بیان مفهوم: یکی از مهم‌ترین اصول عرفان، اعتقاد به وحدت وجود است؛ از این دیدگاه، در سراسر جهان هستی، غیر از خدا کسی و چیزی نیست و همه‌ی عالم وجود از او حکایت دارد.

با صد هزار دیده تماشا کنم تو را
در تجلی است یا اولی الاظهار
وحده لا اله الا هو
روز بس روشن و تو در شب تار
به وجودی است این دویی یکتا
جمله سر از یک گریبان برگشته
جلوهی آب صاف در گل و خار
لاله و گل نگر در این گلزار
از جهان و جهانیان بینی
آفتایش در میان بینی
جهانی در دل یک ارزن آمد
یعنی همه جا غیر خدا هیچ ندیدند
برون آید از آن صد بحر صافی
جمال جان فزای روح جانان
صحراء رق تازه‌ای از پند گشوده است
عاشقهم بر همه عالم که همه عالم از اوست
گفتمت پیدا و پنهان نیز هم
ما و من آینه‌داری بیش نیست
هر ورقش دفتری است معرفت کردگار
یک دل و یک قبله و یک روی باش
هرجا که هست پرتو روی حبیب هست
به دریا بنگرم دریا تو بینم
نشان از قامت رعنای تو بینم

- با صد هزار جلوه برون آمدی که من
- یار بی پرده از در و دیوار
- که یکی هست و هیچ نیست جزا و
- شمع جویی و آفتاب بلند
- یک وجود است و صد هزار صفت
- رویها چون زین بیابان درگشته
- چشم بگشا به گلستان و بیان
- ز آب بی رنگ صد هزاران رنگ
- تا به جایی رساند که یکی
- دل هر ذره را که بشکافی
- درون حبه‌ای صد خرمن آمد
- مردان خدا پرده‌ی پندار درگشته
- اگر یک قطره را دل بشکافی
- به زیر پرده‌ی هر ذره پنهان
- گل دفتر اسرار خداوند گشوده است
- به جهان خرم از آنم که جهان خرم از اوست
- هر دو عالم یک فروغ روی اوست
- تابه کی نازی به حسن عاریت
- برگ درختان سبز در نظر هوشیار
- در یکی روز دویی یک سوی باش
- در عشق خانقه و خرابات فرق نیست
- به صحراء بنگرم، صحراء تو بینم
- به هر جا بنگرم کوه و در و دشت

که سرّ صُنعت الهی بر او نه مکتوبست
لباس حسن تو دیدم به قدّ هر یک راست
هر که دید آن نقش کاری در گرفت
که هر ذره است مرآتی کز دیوار می‌تابد
پرنیان خوانی و حریر و پرند
ورنه سی روز بی گمان ماهی است
آینه‌ی ضمیر من جز تو نمی‌دهد نشان
گرد سر تو می‌پرد، باز سپید کهکشان
جمله انمودار نقش پر اوست
چون دلیلت آمد از وی رو متاب

نمایش شد / لای این شببوها، پای آن کاج بلند
و خدایی که در این نزدیکی است / لای این شببوها، پای آن کاج بلند

ناتاناییل، آرزو مکن که خدا را در جایی جز همه جا بیایی؛ خدا همان است که پیش ماست.

- کدام برگ درخت است اگر نظر داری
- به قامت خوش خوبان نگاه می‌کردم
- هر کسی نقشی از آن پر برگرفت
- جمال یار می‌خواهی به ذرات جهان بنگر
- سه نگردد برشم (ابرشم) او او را
- اختلافی که هست در نام است
- هر چه به گرد خویشن می‌نگرم در این چمن
- در چمن تو می‌چرد آهی دست آسمان
- این همه آثار صنع از فر اوست
- آفتاب آمد دلیل آفتاب
- و خدایی که در این نزدیکی است / لای این شببوها، پای آن کاج بلند
- ناتاناییل، آرزو مکن که خدا را در جایی جز همه جا بیایی؛ خدا همان است که پیش ماست.

تسنیت ذموده

(سراسری هنری ۹۱)

بیم آن است که شوری به جهان در فکنم
من گر از دست تو باشد مژه برهم نزنم
که به فترانک تو به زان که بود بر بدنم
که وجود همه او گشت و من این پیره نم

مفهوم «وحدت وجود» از کدام بیت دریافت می‌شود؟*

- ۱) تا به گفتار درآمد دهن شیرینت
- ۲) شرط عقل است که مردم بگریزند از تیر
- ۳) گربه خون‌تشنه‌ای اینک من و سربا کی نیست
- ۴) پیره نمی‌بدرم دم به دم از غایت شوق

میل به عروج و بازگشت به اصل

۲

✓ بیان مفهوم: عشق به مبدأ و آفریدگار در تمام هستی ساری و جاری است. همه خواهان پیوستن به خدا هستند و سرانجام به اصل خود باز می‌گردند: کل شیء یرجع الی اصله. / انا لله و انا اليه راجعون.

باز جوید روزگار وصل خویش
باز همان جارویم، جمله که آن شهر ماست
باز چو کشتی شکست، نوبت وصل و لقاست
کی کند اینجا مقام، مرغ کز آن بحر خاست
ما ز بالاییم و بالا می‌رویم
باز ما را سوی گردون برکشید
می‌تپد تا باز در دریا فتد

- هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش
- ما به فلک بوده‌ایم، یار ملک بوده‌ایم
- آمد موج الست، کشتی قالب ببست
- خلق چو مرغابیان، زاده ز دریای جان
- ما ز دریاییم و دریا می‌رویم
- ما ز گردون سوی مادون آمدیم
- ماهی از دریا چو در صحرا فتد

* گزینه‌ی ۴ صحیح است. با توجه به مصراج دوم که همه‌ی «وجود شاعر معشوق ازلی گشته است»، بیانگر اتحاد و وحدت وجود است.

بلبلان را عشق بر روی گل است
چند روزی قفسی ساخته‌اند از بدنم
همه یک چیز شد پنهان و پیدا
ناطقان کانتا الیه راجعون
سیر جان، پا در دل دریا نهاد
دامش ندیدم ناگهان، در وی گرفتار آمدم
زین دو چرا نگذریم، منزل ما کبریاست
کاخر تو را به عالم علوی نشیمن است
ما به فلک می‌رویم عزم تماشا که راست؟
یکی زین چاه ظلمانی برون شو تا جهان بینی
تن زده اندر زمین چنگال‌ها
اصل‌ها مر فرع‌ها را در پی است
بی‌گنه بسته‌ی زندان و گرفتار قفس
من طایر شکسته پر آسمانیم
می‌نگجد در فلک خورشید جان
باز شد انتا الیه راجعون
ندانمت که در این دامگه چه افتاده است
نشیمن تو نه این کنج محنت‌آباد است
بازجوید روزگار وصل خویش
رخت خود باز برآنم که همان‌جا فکم
الهی، دوست‌ترین وقت‌ها بر این بندۀ مسکین گنه‌کار، لقای توست.

- جزوها را روی‌ها سوی کل است
- مرغ باغ ملکوتم، نیم از عالم خاک
- به اصل خویش راجع گشت اشیا
- جمله اجزا در تحرّک در سکون
- سیر جسم خشک، بر خشکی فتاد
- من مرغ لاهوتی بدم، دیدی که ناسوتی شدم
- خود ز فلک برتریم وز ملک افزون‌تریم
- تا کی کنی عمارت این دامگاه دیو
- هر نفس آواز عشق می‌رسد از چپ و راست
- دلا تا کی در این زندان فریب این و آن بینی
- جان گشاده سوی گردون بال‌ها
- مادر فرزند، جویای وی است
- بلبل گلشن قدسم شده از جور فلک
- گوش زمین به ناله‌ی من نیست آشنا
- می‌زند شهپر به سوی لامکان
- صورت از بی صورتی آمد برون
- تو راز کنگره‌ی عرش می‌زنند صفیر
- که ای بلندنظر شاهباز سدره‌نشین
- هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش
- جان که از عالم علوی است، یقین می‌دانم
- الهی، دوست‌ترین وقت‌ها بر این بندۀ مسکین گنه‌کار، لقای توست.

تسنیت ذمودنہ

مفهوم «ما به فلک بوده‌ایم، یار ملک بوده‌ایم / باز همان جا رویم جمله که آن شهر ماست» با
(سراسری هزار ۹۰)

که در این دامگه حادثه چون افتادم
ندانمت که در این دامگه چه افتاده است
نشیمن تو نه این کنج محنت‌آباد است
گلشنی پیرامنیش چون روضه‌ی دارالسلام

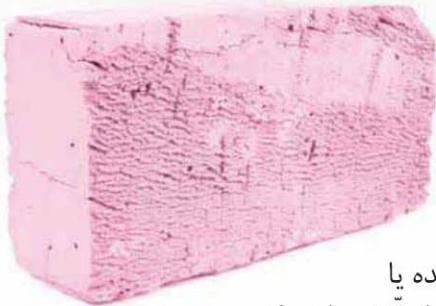
کدام بیت متناسب نیست؟*

- ۱) طایر گلشن قدسم، چه دهم شرح فراق
- ۲) تو راز کنگره‌ی عرش می‌زنند صفیر
- ۳) که ای بلندنظر شاهباز سدره‌نشین
- ۴) بزمگاهی دلنشین چون قصر فردوس بربین

* گزینه‌ی ۴ صحیح است. مفهوم بیت روی سؤال و گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ «میل به بازگشت به اصل (خدا)» است؛ در حالی

که بیت گزینه‌ی ۴ «توصیف بزمگاه و مجلس جشن است.

خشت آخر مهارت‌ها

چگونه به پاسخ تست‌های قرابت معنایی دست یابیم؟

برای دست‌یابی به پاسخ درست تست‌های قرابت معنایی، آن‌چه که بیش از هر چیز دیگر اهمیت دارد، دریافت مفهوم کلی بیت یا عبارت مورد سؤال است. بنابراین اگر معنی یک یا چند واژه‌ی آن را نمی‌دانید، جای نگرانی نیست؛ همین که مفهوم و پیام موردنظر نویسنده یا

شاعر را دریابید، کافی است. برای رسیدن به این مهم، ابتدا با دقّت و با تمرکز کامل بیت یا عبارت مورد سؤال را بخوانید، آن‌گاه مفهوم آن را بیابید. تست‌های قرابت معنایی معمولاً به پنج شکل در کنکور سراسری مورد سؤال واقع می‌شوند:

شكل اول

بیت یا عبارتی در صورت سؤال می‌آید و از حیث مفهوم، ارتباط یا عدم ارتباط را با بیت دیگری به پرسش می‌گذارد.

● **مثال:** بیت «گر دایره‌ی گوزه ز گوهر سازند / از گوزه همان برون تراود که در اوست» با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟

تا صد قانع نشد، پُر دُر نشد	(۱) کوزه‌ی چشم حریصان پُر نشد
کوزه بربیزد چو لبال بُود	(۲) موج زند سینه که قالب بود
راز دل خویش ادا می‌کند	(۳) کاسه‌ی چینی که صدا می‌کند
کیسه‌ی بیشتر از کان که شنید؟	(۴) کاسه‌ی گرم‌تر از آتش که دید؟

در اینجا با کمی دقّت در می‌یابیم که مفهوم مورد سؤال «قابلیت ذاتی» است؛ یعنی «هر کس و هر چیز مطابق ذات خود رفتار می‌نماید.»

با نگاه اجمالی به گزینه‌ها در می‌یابیم که بیت‌های گزینه‌های (۱) و (۲) و (۴) جنبه‌ی انحرافی دارند و از مفهوم اصلی به دور هستند؛ در حالی که بیت گزینه‌ی (۳) می‌گوید: از صدای کاسه‌ی چینی پیداست که درون کاسه خالی است یا پُر؛ بنابراین مفهوم بیت این گزینه به مفهوم بیت مورد سؤال نزدیک است.

بزودی از مجموعه
کتاب‌های موضوعی
منتشر می‌شود

فرمول‌ها
ساختارها
در شیمی

مثلثات

استوکیومتری
و سایر مسائل شیمی

گرامر

Grammer
درک مطلب

Comprehension

ترجمه، تعریف
مفهوم درک مطلب
عربی کنکور

تجزیه، ترکیب
و اعراب‌گذاری
عربی کنکور

ویرگیل های
این کتاب

- آموزش سطحیه سطر تام مقاهم کتاب‌های ادبیات ۲، ۴، ۳ و زبان فارسی ۲ ■ آموزش تزدیک به یک‌صد مفهوم کلی یا موضوعی ■ تعریف و تشریح مقاهم کلی و موضوعی به همراه ارائه‌ی بیت‌ها و عبارت‌های مناسب کتاب و فراکتاب ■ آموزش نحوه‌ی درست‌خوانی و پاسخ‌گویی به تست‌های مفهومی ■ تست‌های برگزیده‌ی سراسری و تالیفی

انتشارات مهروماه
۶۶۴۰۸۴۰۰-۳
www.mehromah.ir
sms: ۳۰۰۰۷۲۱۲۰

